

3. Поліція знайшла величезну схованку зі зброєю в колишньому дитячому таборі біля Волновахи. LB.ua дорослий погляд на світ. 2021. URL: https://lb.ua/society/2021/02/04/476914_politsiya_znayshla_velicheznyi_shron_zi.html.

4. СБУ затримала торговця зброєю та виявила схрон із засобами ураження на Запоріжжі. LB.ua дорослий погляд на світ. 2022. URL: https://lb.ua/society/2022/07/30/524793_sbu_zatrimala_torgovtsya_zbroiey_u.html.

Гарасим Павло Станіславович,
докторант Національного університету
«Львівська політехніка», кандидат
юридичних наук;
Дучимінська Леся Миронівна,
начальник управління контрольно-
перевірочної роботи Головного управління
Пенсійного фонду України у Волинській
області

ДЕЯКІ ПРАВОВІ ПРОГАЛИНИ, ЩО СТОСУЮТЬСЯ ЗДІЙСНЕННЯ ГРОМАДСЬКОГО КОНТРОЛЮ ЗА ДОТРИМАННЯМ ПРАВ ВІЙСЬКОВОПОЛОНЕНИХ В УКРАЇНІ ТА РОСІЙСЬКІЙ ФЕДЕРАЦІЇ

У даній роботі, виходячи з отриманих результатів дослідження, визначено основні існуючі у зв'язку з цим проблеми та запропоновано науково обґрунтовані шляхи її вирішення.

Ключові слова: військовополонений; правовий статус; міжнародне право; сфера виконання покарань; право обмеження; спеціальні установи для військовополонених; громадський контроль.

In this work, based on the obtained research results, the main problems existing in this connection are defined and scientifically based ways of solving them are proposed.

Keywords: prisoner of war; Legal Status; international law; the scope of execution of punishments; right of limitation; special institutions for prisoners of war; public control.

Враховуючи, що деякі міжнародно-правові акти, щостосуються здійснення громадського контролюсфері виконання покарань, є частиною національного законодавства як нашої держави (ст. 9 Конституції України), так і РФ (ратифіковані, укладені, підписані тощо) [1], ці суб'єкти міжнародних відносин зобов'язані на практиці у повній мірі дотримуватись і забезпечувати реалізацію прав, законних інтересів і свобод військовополонених.

Як з цього приводу зазначено у Женевській Конвенції, військовополоненим вважається особа, яка потрапила в полон до супротивника та належить до однієї з тих категорій, що визначені в ст.

4 даного міжнародно-правового акту [2]. При цьому варто зазначити, що згідно вимог ст. 19 вказаної Конвенції, військовополонених після захоплення їх у полон евакуюють якомога швидше до таборів, розміщених у зоні, що знаходиться на достатній відстані від зони бойових дій, для того, щоб вони перебували в безпеці, тобто в установах виконання покарань такі категорії осіб триматись не можуть і персонал, зокрема ДКВС України, їх охороною, безпекою і наглядом займатись не вправі.

Такий висновок можна зробити, виходячи з результатів аналізу змісту ст. 18 Закону України «Про Державну кримінально-виконавчу службу України», у якій ні серед прав, ні серед обов'язків персоналу органів і УВП не вказані ті повноваження, що стосуються забезпечення утримання військовополонених.

У той самий час, як це визначено в ч. 2 ст. 3 Закону України «Про Військову службу правопорядку у Збройних Силах України», на це спеціальне правоохоронне формування у складі Збройних Сил України (ЗСУ), також не покладено обов'язок щодо утримання військовополонених у відповідних таборах для цих осіб. Зокрема, на ВСП ЗСУ в даному законодавчому акті покладено у зв'язку з цим тільки обов'язок щодо організації збору, супроводження та охорони військовополонених з місць (місцевостей), де вони утримуються після взяття їх в полон, до таборів для тримання цих осіб або дільниць такого ж призначення (абзац 3 ч. 2 ст. 3 вказаного Закону). При цьому зазначений законодавчий акт забороняє покласти на ВСП ЗСУ завдання, не передбачені цим Законом (абзац 4 ч. 2 ст. 3), тобто вказаний спеціальний правоохоронний орган не вправі забезпечувати утримання, охорону, нагляд, безпеку тощо військовополонених у визначених для них таборах (дільницях).

Таким чином, у наявності реальна правова прогалина (відсутність законодавчої регламентації порядку і умов тримання у спеціальних таборах військовополонених) [3, с. 271], яка, одночасно, є й практичною проблемою, що суттєво впливає на ефективність забезпечення і дотримання прав, законних інтересів і свобод зазначених осіб, що має стати особливим предметом громадського контролю у сьогоденні.

Список використаних джерел

1. Про міжнародні договори: Закон України від 29.06.2004 № 1906-IV. URL:<https://zakon.rada.gov.ua>.
2. Женевська конвенція про поводження з військовополоненими від 12.08.1949. URL:<https://zakon.rada.gov.ua>.
3. Теорія держави і права: підручник / за ред.. О. В. Петришина. Харків: Право, 2014. 368 с.